

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 9. maaliskuuta 2023
(OR. en)

7152/23

ENFOPOL 103
IXIM 42
COSI 42
COPEN 64
JAI 273

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 9. maaliskuuta 2023

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 6745/23

Asia: Neuvoston päätelmät Euroopan rikosteknisen tutkimuksen aluetta 2.0
koskevasta toimintasuunnitelmasta

– *Neuvoston päätelmät (9. maaliskuuta 2023)*

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston (oikeus- ja sisäasiat) 3936. istunnossaan
9. maaliskuuta 2023 hyväksymät neuvoston päätelmät Euroopan rikosteknisen tutkimuksen aluetta
2.0 koskevasta toimintasuunnitelmasta.

**NEUVOSTON PÄÄTELMÄT EUROOPAN RIKOSTEKNISEN TUTKIMUKSEN
ALUETTA 2.0 KOSKEVASTA TOIMINTASUUNNITELMASTA****TIIVISTELMÄ**

Euroopan rikosteknisen tutkimuksen aluetta (EFSA) 2.0 koskevan toimintasuunnitelman tavoitteena on hahmotella rikosteknisen alan tulevaisuutta vuoteen 2030. Suunnitelma on jaettu kolmeen pilariin, joissa kussakin käsitellään tiettyjä aloja ja hahmotellaan asianmukaisia toimia. Kullekin toimelle on yksilöity vastuulliset sidosryhmät. Koordinoituvastuu on tekstissä lihavoidulla osapuolella. Siihen voi sisältyä myös yhteydenpitoa muihin asiaankuuluviin tahoihin, joita ei ole nimetty vastuullisiksi toimijoiksi.

Kaikki toimet on pantava täytäntöön noudattaen täysimääräisesti perussopimuksia ja 7 päivänä joulukuuta 2000 hyväksyttyä Euroopan unionin perusoikeuskirjaa sekä asiaankuuluvia tietosuojaperiaatteita ja -lainsäädäntöä.

LYHENNELUETTELO

CEPOL	Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto
ECTEG	Euroopan kyberrikollisuuden tutkinnan koulutusryhmä
EJTN	Euroopan juridinen koulutusverkosto
ENFSI	Euroopan rikoslaboratorioiden yhteistyöelin
Europol	Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto
eu-LISA	Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto

A. TULEVAISUUDEN KOHTAAMINEN

Tavoite: Varmistetaan keskeisten rikosteknisten valmiuksien jatkuva kehittäminen, jotta voidaan varmistaa, että ne ovat tällä hetkellä ja jatkossakin merkityksellisessä asemassa oikeusjärjestelmässä ja että niiden merkitystä voidaan lisätä.

Tulos: Rikostekninen tutkimus, joka tarjoaa tehokkaita ja tieteeseen perustuvia palveluja, joissa hyödynnetään nykyaikaisia teknologioita ja menetelmiä. Näin varmistetaan, että rikostekninen tutkimus pysyy arvokkaana voimavarana oikeusjärjestelmälle, mikä helpottaa oikeudenmukaista ja täsmällistä päätöksentekoa.

Perustelut, toiminnot ja vastuutahot: **Biometriikka**

Biometriikka, jonka avulla henkilö voidaan tunnistaa ja todentaa yksilöivyydeltään vaihtelevien tunnistettavien ja todennettavissa olevien tietojen perusteella. Biometrinen tietojen kerääminen, käyttäminen ja vaihtaminen on yksi rikosteknisen tutkimuksen kulmakivistä. Lainvalvonnan yleisen tuen kannalta on olennaisen tärkeää, että biometrinen menettelyjen käyttö rikosteknisessä tutkimuksessa voidaan turvata nyt ja tulevaisuudessa, mukaan lukien ihmisen suorittama tulosten lopullinen todentaminen.

Toimi

Vastuutaho

1.	Selvitetään biometriikkavalmiuksia ja multimodaalisen biometriikan soveltamista rikostutkinnan käyttöön.	ENFSI, eu-LISA, Europol, jäsenvaltiot, tiedeyhteisö
2.	Laaditaan ja toteutetaan toimintasuunnitelma teollisuudenaloille ja tiedeyhteisölle biometriikka-alalla.	ENFSI, komissio, Europol

Tekoäly

Tekoäly on työkalu, jota voidaan mahdollisesti hyödyntää useissa rikosteknisiin prosesseihin kuuluvissa toimissa niiden laadun, tehokkuuden ja saatavuuden parantamiseksi. Tekoälyä on jo hyödynnetty lukuisissa rikosteknisen tutkimuksen sovelluksissa. Alan jatkuvan kehityksen odotetaan vaikuttavan rikostekniseen tutkimukseen lähitulevaisuudessa.

Toimi	Vastuutaho
3. Kehitetään ja otetaan käyttöön tekoälyyn perustuvia välineitä rikosteknisen tutkimuksen alalla.	ENFSI, tiedeyhteisö, komissio, Europol, teollisuus, jäsenvaltiot
4. Laaditaan strateginen suunnitelma rikosteknisessä tutkimuksessa käytettävän tekoälyn validointia ja käyttöönottoa varten ottaen huomioon lainsäädännön kehitys unionin tasolla.	ENFSI, tiedeyhteisö, komissio, Europol, jäsenvaltiot
5. Otetaan oikeuslaitos mukaan, kun tekoälylle pyritään saamaan hyväksyntä oikeudellisessa kehityksessä hyödynnettävänä välineenä lainsäädännön tarkistamisen ja asiaankuuluvan koulutuksen kautta.	EJTN, ENFSI, komissio, CEPOL, ECTEG, jäsenvaltiot

Digitalisaatio

Digitalisaatio vaikuttaa laaja-alaisesti. Sen myötä otetaan käyttöön uusia teknologioita ja automatisoituja prosesseja, joilla tuetaan ja parannetaan rikosteknisen tutkimuksen eri vaiheita niin rikospaikoilla kuin oikeussalissa. On olennaisen tärkeää, että rikosteknisessä tutkimuksessa hyödynnetään edelleen digitalisaatiota ja mukautetaan käytössä olevia menettelyjä ja prosesseja.

Toimi	Vastuutaho
6. Laaditaan suuntaviivat siitä, miten voidaan luoda menettelyjä digitalisaation ja teknologian hyödyntämiseksi rikosteknisessä tutkimuksessa.	ENFSI, tiedeyhteisö, eu-LISA, jäsenvaltiot
7. Mukautetaan rikosteknisen tutkimuksen prosesseja ja työnkulkua, jotta voidaan hyödyntää digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia ja mukautua niihin.	ENFSI, eu-LISA, jäsenvaltiot

Uudet välineet ja kehitteillä oleva teknologia

On tarpeen jatkuvasti seurata ja arvioida uusia välineitä ja kehitteillä olevaa teknologiaa, mukaan lukien uudet biologiset ja kemialliset "omiikka"-todistetyypit sekä nanoteknologia siltä osin kuin sitä voidaan soveltaa rikosteknisessä tutkimuksessa. Nykyisten ja tulevien teknologioiden mukauttaminen rikosteknisessä tutkimuksessa hyödynnettäväksi on olennaisen tärkeää, jotta rikostekninen tutkimus säilyttää merkityksensä.

Toimi	Vastuutaho
8. Seurataan ja kartoitetaan muiden tieteen alojen kehitystä (mukaan lukien uudet biologiset ja kemialliset "omiikka"-todistetyypit sekä nanoteknologia) mahdollista rikosteknisessä tutkimuksessa soveltamista varten. Laaditaan tiedeyhteisölle ja teollisuudenaloille toimintasuunnitelma, joka koskee kehitteillä olevia teknologioita, joita voitaisiin mahdollisesti hyödyntää rikosteknisessä tutkimuksessa.	ENFSI, tiedeyhteisö, komissio, Europol, teollisuus, jäsenvaltiot
9. Mukautetaan, validoidaan ja otetaan käyttöön uusia kehitteillä olevia teknologioita rikosteknisen tutkimuksen sovelluksia varten.	ENFSI, tiedeyhteisö, Europol, jäsenvaltiot

B. RIKOSTEKNISTEN TULOSTEN MERKITYKSEN LISÄÄMINEN

Tavoite: Rikostekninen tutkimus on erottamaton osa oikeuslaitosta, ja sen tulokset ovat olennaisen tärkeitä oikeuden toteutumisen kannalta. Rikosteknisten tulosten merkityksen lisäämiseksi on tarpeen kehittää tieteellisen näytön hyödyntämistä koko alkuperäketjussa, helpottaa sidosryhmien yhteistyötä ja vahvistaa tieteelliseen näyttöön pohjautuvat perustotuudet.

Tulos: Rikosteknisten todisteiden käyttö oikeusjärjestelmässä ja niistä saatava hyöty lisääntyvät. Virastojen ja lainkäyttöalueiden yhteistyö ja tiedonvaihto EU:ssa ja sen ulkopuolella on entistä tehokkaampaa.

Perustelut, toiminnot ja vastuutahot: **Rikostekninen tutkimus ja tulosten tulkinta**

Kehitetään rikosteknistä tutkimusta ja tulosten tulkintaa, jotta voidaan lisätä rikosteknisten tulosten vaikutusta ja osoittaa niiden luotettavuus.

Toimi	Vastuutaho
1. Laajennetaan ja kehitetään tilastojen ja todennäköisyyteen perustuvan päättelyn käyttöä rikosteknisessä tutkimuksessa, mukaan lukien arvioivan raportoinnin välineiden käyttö.	ENFSI, tiedeyhteisö, EJTN
2. Kehitetään yhdenmukainen toimintatapa lähde- ja tuotantotason raportointiin kaikilla rikosteknisen tutkimuksen aloilla.	ENFSI, tiedeyhteisö, jäsenvaltiot

Rikosteknisten tietojen jakaminen

Jaetaan rikosteknisiä tietoja virastojen ja oikeudenkäyttöalueiden välillä. Näin voidaan parantaa tietojen laatua ja tukea tietoaaineistojen muodon yhdenmukaistamista, myös tietojen jakamistyökalujen osalta, jotta voidaan varmistaa EU:n laaja-alaisten tietojärjestelmien yhteentoimivuus, mukaan lukien tietokannat, joiden avulla kehitetään, validoidaan ja arvioidaan rikosteknisten tietojen käsittelyvälineitä.

Toimi	Vastuutaho
3. Selvitetään mahdollisuutta ottaa käyttöön Prüm-puitteiden kaltainen järjestelmä (tai useita tällaisia järjestelmiä), johon sisältyy tehokasta ja laadukasta tiedonvaihtoa edistäviä standardoituja tietomuotoja. Järjestelmässä olisi otettava huomioon rikosteknisten tietojen käsittelyvälineiden kehittämiseen ja arviointiin käytettävän datan tarve.	Komissio , tiedeyhteisö, eu-LISA, ENFSI, Europol, teollisuus, jäsenvaltiot
4. Selvitetään, miten direktiivi lainvalvontatarkoituksessa käsiteltyjen henkilötietojen suojasta ja yleinen tietosuoja-asetus vaikuttavat henkilöihin viittaavien tietojen käyttöön.	Komissio
5. Kehitetään yhteinen kehys (sanasto) tieteellisen näytön välittämistä varten.	Komissio , tiedeyhteisö, ENFSI

Monialainen toimintatapa

Selvitetään mahdollisuuksia soveltaa monialaisia toimintatapoja, jotta rikosteknisiä tuloksia voidaan hyödyntää tutkimuksissa ja tiedusteluun perustuvissa operaatioissa, jotka koskevat SOCTA-raportissa tarkoitettuja vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta ja terrorismia.

Toimi	Vastuutaho
6. Tarkastellaan uudelleen tiedusteluun liittyviä teknisiä ratkaisuja ja loppukäyttäjien tarpeita sekä monialaisia toimintatapoja, jotta voidaan optimoida rikosteknisten todisteiden käyttöä.	ENFSI, tiedeyhteisö, komissio, Europol, jäsenvaltiot
7. Määritetään rikosteknisten todistetyyppien yksilöllinen ja yhdistetty todistusarvo sekä väylät, joita käytetään tiedustelutiedon ja monialaisten todistetyyppien operatiiviseen täytäntöönpanoon.	ENFSI, tiedeyhteisö, komissio, Europol, jäsenvaltiot

C. RIKOSTEKNISTEN TULOSTEN LUOTETTAVUUDEN OSOITTAMINEN

Tavoite: Lisätään rikosteknisen tutkimuksen mekanismien tuntemusta ja varmistetaan, että mahdollisia seurauksia hallitaan asianmukaisesti oikeusjärjestelmässä. Edistetään rikosteknisen tutkimuksen alan koulutusta.

Tulos: Varmistetaan, että rikosteknisillä tutkijoilla on tarvittavat taidot ja tiedot, jotta he voivat olla tosiasiallisesti hyödyksi oikeusjärjestelmässä. Parannetaan prosesseja ja menettelyjä, jotta varmistetaan asianmukainen riskinhallinta ja laatustandardit.

Perustelut, toiminnot ja vastuutahot: **Rikosteknisen tutkimuksen perustekijät**
Rikosteknisen tutkimuksen perustekijät, mukaan lukien laaja joukko aloja, joita voidaan mahdollisesti tutkia ja kehittää nykyisiä menetelmiä kunnioittaen.

Toimi	Vastuutaho
1. Edistetään peruseriaatteiden ja empiirisen näytön tutkimusta niiden käyttämiseksi oikeuslaitoksessa rikosteknistä tutkimusta varten.	ENFSI, tiedeyhteisö, EJTN
2. Kehitetään tutkimuksia, joilla pyritään ymmärtämään ja määrittämään rikosteknisten todistetyyppien perusesiintyvyys, siirtyminen ja pysyvyys.	ENFSI, tiedeyhteisö, komissio, jäsenvaltiot
3. Kehitetään teknologioita, joilla voidaan optimoida rikosteknisten todisteiden talteenottoa.	ENFSI, Europol, tiedeyhteisö, komissio, teollisuus, jäsenvaltiot

Inhimilliset rikostekniset tekijät

Sen ymmärtäminen, miten ihmisten välinen vuorovaikutus vaikuttaa päätöksentekoon rikosteknisen tutkintaprosessin kaikilla tasoilla aina rikospaikalta oikeussaliin.

Toimi	Vastuutaho
4. Tutkitaan ennakkoasenteiden ja asiayhteyden hallinnan vaikutuksia rikosteknistä tutkimusta koskevaan päätöksentekoon rikospaikka-analyysistä aina oikeuskäsittelyihin.	ENFSI , tiedeyhteisö, CEPOL, EJTN
5. Levitetään tämän tutkimuksen tuloksia, jotta voidaan lisätä näiden tekijöiden tuntemusta ja jakaa käytettävissä olevia ratkaisuja, joilla voidaan ehkäistä ja lieventää ennakkoasenteita.	ENFSI , CEPOL, EJTN

Laadun ja osaamisen varmistaminen

Laadun ja osaamisen jatkuva kehittäminen on olennaisen tärkeää, jotta voidaan ottaa käyttöön uusia teknologioita ja säilyttää luottamus rikostekniseen tutkimukseen.

Toimi	Vastuutaho
6. Kehitetään koulutusohjelmia rikosteknisille tutkijoille ja kartoitetaan mahdollisuuksia alustojen kehittämiseen ja isännöintiin.	CEPOL , ECTEG, ENFSI, EJTN
7. Edistetään koulutusta ja levitetään rikosteknisten todisteiden loppukäyttäjille tarkoitettua koulutusmateriaalia, joka koskee rikosteknisen tutkimuksen tulosten tulkintaa ja todisteiden pitävyyden arviointia.	EJTN , ENFSI, CEPOL, jäsenvaltiot
8. Vahvistetaan olemassa olevien ja tulevien muiden kuin akkreditoitujen rikosteknisten palvelujen laadunvarmistusta, jotta voidaan varmistaa niiden pätevyys.	ENFSI , jäsenvaltiot